NOVI MR. I DR.

SREĆKO FAVRO DOKTORIRAO JE NA ZADARSKOM SVEUČILIŠTU PROŠLE GODINE

Stalni sam sudski vještak za pomorski promet, sa specijalizacijom u nautičkom turizmu

Razgovarao: Ante ROGIĆ

Doktorsku disertaciju pod naslovom "Prostorna obilježja Hrvatskog Jadrana kao komparativna prednost za razvoj nautičkog turizma", u kojem analizira komparativne prednosti Hrvatske za ostalih s nautičkim turizmom povezanih gospodarskih djelatnosti, obranio je 9. travnja 2008.

Srećko Favro doktorirao je prošle godine na Sveučilištu u Zadru. Tijekom svojeg školovanja završava Pomorski fakultet, te diplomira na VI stupnju kao inženjer pomorskog prometa, specijalnost Upravljanje jahtama i marinama, a zatim i na VII stupnju čime postaje diplomirani inženjer pomorskog prometa, smjer Pomorski menadžment.

U sklopu školovanja polaže i kolegije iz engleskog, talijanskog i njemačkog jezika, tako da se uz hrvatski i slovenski, te malo francuski, služi aktivno ili pasivno s ukupno šest jezika.

U želji da svojim praktičnim znanjima dade znanstvenu podlogu 2003. godine nastavlja školovanje na poslijediplomskom – doktorskom studiju "Geografske osnova litoralizacije Hrvatske" na Odjelu za geografiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru. Doktorsku disertaciju pod naslovom "Prostorna obilježja Hrvatskog Jadrana kao komparativna prednost za razvoj nautičkog turizma", u kojem analizira komparativne prednosti Hrvatske za ostalih s nautičkim turizmom povezanih gospodarskih djelatnosti, obranio je 9. travnja 2008.

Kao autor sudjeluje u izradi projekta Vlade Republike Hrvatske "Razvoj sustava turističkih lučica na hrvatskim otocima" u svojstvu stručnog suradnika - konzultanta Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Za potrebe Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka u veljači 2004. sudjeluje u izradi smjernica za izradu Strategije razvoja nautičkog turizma RH, te različitim radnim tijelima kao stručni savjetnik državnog tajnika za more Branka Bačića.

Razvoj nautičkog turizma

U veljači 2005. imenovan je za vanjskog člana Odbora za turizam Sabora Republike Hrvatske sa zaduženjem za organizaciju tematske sjednice vezane uz problematiku nautičkog turizma koja je održana 04. lipnja 2005.

U lipnju 2005. imenovan je za člana komisije HGK u projektu "Turistički cvijet" na poslovima ocjenivanja kvalitete marina.

Dr. Srećko Favro: Intenzivno se bavim ovom problematikom kao savjetnik za nautiku Hrvatskog hidrografskog instituta

Od 1. listopada 2005. izvršni je direktor projekta izrade "Studija razvoja nautičkog turizma Hrvatske" – nositelj projekta Hrvatski hidrografski institut, članovi tima Institut za turizam Hrvatske, Urbanistički institut Hrvatske, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Pomorski fakultet Rijeka. Projekt je dovršen i predan naručitelju u studenom 2006.

Od 1. veljače 2007. u svojstvu savjetnika za nautički turizam znanstveno djeluje u Hrvatskom hidrografskom institutu, te aktivno sudjeluje na značajnim znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu.

Od akademske godine 2008 – 2009. u svojstvu sveučilišnog nastavnika počinjem aktivno surađivati na Sveučilištu u Splitu.

Zbog čega ste se odlučili za ovu temu doktorata?

- Smatram da je razvoj nautičkog turizma na principima održivog razvoja kvalitetan oblik valorizacije glavnog hrvatskog prirodnog resursa Jadranske obale s otocima.

O čemu je riječ u Vašem doktorskom radu? (

- Hrvatska ima jednu od najljepših i najrazvedenijih obala na svijetu. Jadransko more, njegova obala i otoci, čija je vrijednost prepoznata i u svjetskim razmjerima, važna su osnova gospodarskog razvoja Hrvatske, a posebno njegog Primorja. Međutim, taj najznačajniji prirodni resurs nije dovoljno i odgovarajuće ekonomski valoriziran, a dosadašnji razvoj nije bio dovoljno orijentiran na zaštitu okoliša. Pojedini dijelovi toga resursa saturirani su turizmom tijekom ljetne sezone, pa bi dalnji razvitak ovog područja trebalo usmjeriti u skladu s načelima održivog razvoja.

Četiri godine istraživanja

Netaknute, odnosno neindustrijalizirane dijelove hrvatske obale, zbog kojih je i dobila epitet privlačnog nautičkog odredišta, potrebno je planski zaštititi da se ne poremeti, kvantitativno ili kvalitativno, ekološka i prirodna ravnoteža tih prostora nekontroliranom izgradnjom prihvatnih kapaciteta za prijem plovila turista nautičara. Zbog toga je na poticaj Hrvatskog hidrografskog instituta i njegovih suradnika, posebno stručnjaka iz područja nautičkog turizma, tijekom 2005. započet rad na Studiji razvitka nautičkog turizma Hrvatske, a koje je istraživanje dovršeno 2006. godine. Studija je prvo sveobuhvatno multidisciplinarno istraživanje temeljem kojega se izrađuje Strategija razvitka nautičkog turizma Hrvatske. Izradom Strategije definirati će se osnovni čimbenici dalјnjeg razvoja nautičkog turizma Hrvatske.

Nautički turizam, kao gospodarsku granu, treba razvijati u granicama prihvatljivog opterećenja i prepoznatljivih obilježja prostora, uz maksimalno očuvanje atraktivnog prirodnog ambijenta kao predmeti hrvatskog prostora. Prilikom odlučivanja o izboru lokacija za luke nautičkog turizma i turističke lučice moraju se uvažiti višestruki razvojni učinci (uz ekonomske, socijalni i ekološki), te oni koji će pokrenuti i druge komponente života što je osobito važno za strateški osjetljiva područja, kao što su, na primjer, otoci. To se može osigurati dalјnjim razvojem nautičkog turizma temeljenom na načelu održivog razvoja. Očuvanje prirodnih resursa u funkciji kvalitete usluga u nautičkom turizmu odražava stanje djelatnosti, jer samo vrhunska kvaliteta može dugoročno promovirati nautički turizam jadranskih nautičkih luka.

Najvažniju ulogu u održivom razvoju nautičkog turizma Hrvatske u budućnosti bi trebale imati postojeće gradske i turističke lučice.

Koliko Vam je vremena trebalo za izradu rada i čime ste se sve služili?

- Četiri godine istraživanja. Puno mi je pomoglo što sam bio voditelj projekta Vlade RH "Studija razvoja nautičkog turizma Hrvatske" (2005. - 2006.)

Koji bi bio doprinos znanosti ovog rada?

- Doprinos rada je u sagledavanju realnih potreba, te prostornih mogućnosti za razvoj prihvatnih nautičkih kapaciteta, definiranjem stručno – znanstvene metodologije višekriterijske analize primjenjive na čitavom hrvatskom akvatoriju, a u cjelokupnom kompleksu prikaza prostorne osnove litoralizacije hrvatskog Jadrana.

Strategije razvoja

A nautičkom turizmu i zaštiti hrvatskog Jadrana?

- Predloženi opći model budućeg razvoja nautičkog turizma na hrvatskoj obali može se definirati kao: Nautičko gospodarstvo (nautički turizam s komplementarnim djelatnostima) treba razvijati na modelu održivog razvoja litoralnog prostora kroz povećanje gospodarsko-socijalnog zadovoljstva lokanog stanovništva.

Hoćete li se nastaviti baviti ovom tematikom?

- Intenzivno se bavim ovom problematikom kao savjetnik za nautiku Hrvatskog hidrografskog instituta. Od 2000. sam stalni sudski vještak za pomorski promet sa specijalizacijom u nautičkom turizmu.

Odnedavno surađujete na Sveučilištu u Splitu. Kako je raditi u znanstvenoj djelatnosti?

- Izvrstan je osjećaj imati mogućnost podijeliti svoje veliko iskustvo sa studentima, koji osim teoretskih znanja žele čuti i praktična iskustva iz mojeg dugogodišnjeg bavljenja nautičkim turizmom.

Čime se trenutačno bavite?

- Bavim se izradom planova implementacije i provedbe zaključaka i smjernica "Strategije razvoja nautičkog turizma" donesene 24. prosinca 2008. na temelju zaključaka Studije čiju sam izradu osobno vodio.

ZANIMLJIVOSTI

Nemoguće je procijeniti kolika bogatstva kriju potopljeni brodovi širom svijeta, pa i u Jadranu

Podmorska blaga odskora su pod zaštitom UNESCA

Postojanje vrijednih tovara u potopljenim brodovima na Jadranu ipak nije sasvim isključeno. U tijeku je, naime, još jedan projekt kojeg pod pokroviteljstvom UNESCO-a, zajednički ostvaruju Sveučilišta u Zadru i Mletcima. Voditelji projekta su profesori Zdenko Brusić i Sauro Gelichi, a provedba je izravno povezana s primjenom Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine, koju je donio UNESCO i koja je stupila na snagu prošlog mjeseca

piše: Ivan STAGLIČIĆ

Nedavna vijest o pronalasku broda s potopljenim blagom u kanalu La Manche, koje dostiže basnoslovne iznose, ponovno je aktualizirala temu koja, zapravo, nikad nije ni prestajala biti zanimljivom, a to je lov na potopljena bogatstva koja postoje diljem svjetskoga podmorja. Nije slučajno da se takav jack-pot nalaz pojavio upravo u jednom od najprometnijih pomorskih putova na svijetu, kanalom kojim stoljećima prolaze brodovi najveće pomorske sile Velike Britanije, ali i mnogih drugih zemalja, posebice nekad glavnih engleskih konkurenata, Nizozemske i Francuske.

Karte izgubljenog blaga

Podmorska blaga ušla su i u mnoge karte, a najdalje su u tome otišli turistički radnici na Karibima, otocima koji su stoljećima bili skloništa gusara i na kojima se doista, s vremena na vrijeme, znalo i pronaći nešto zaostavština tih morskih razbojnika. Na Bahamima su organizirani i čitavi aranžmani s ciljem potrage za blagom kako u podmorju, tako i "zakopanog blaga" na pješčanim otocima i zabačenim sprudovima.

Liburna, brod kojeg su smislili Liburni, a kasnije proslavili Rimljani

No ni europska mora nisu za podcjenjivanje. I tu postoje područja za koja je s prilično sigurnošću utvrđeno postojanje brodova koji su prevozili vrijedne terete koji bi i danas mogli postići znatnu cijenu, još k tome uvećanu za čitavu priču pronalaska i dizanja s morskoga dna. Vigo u Španjolskoj jedno je od takvih mjesta, a sumnjivo je područje i ispred alžirske obale, koja je više stoljeća bila utočište najopasnijih sredozemnih gusara koji su, kako je poznato, bili zarobili i Miguela de Cervantesa.

Zlatni Rog, zaljev na kojemu leži Carigrad, također je mjesto na čijem se dnu nalaze značajna bogatstva koja su početkom sedamdesetih godina prošloga stoljeća procijenjena na više stotina milijuna njemačkih maraka, no izračunalo se i da bi vađenje blaga koštalo preko sedamdeset milijuna te se možda i stoga nitko još nije odlučio na taj poduhvat.

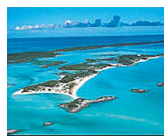

Otok Eleuthera na Bahamima jedno je od najomiljenijih odredišta lovaca na podmorska blaga

Liburni i Grci

No kad se govori o potonulim brodovima, pa i onima koji su prevozili dragocjenosti, ne smije se nikako zaobići ni naše, Jadransko more, koje je odavna prometni plovni put mnogih naroda. Jedan od najstarijih europskih pomorskih vodiča Pseudoskilakov periplus opisuje plovidbu jadranskom obalom te opisuje narode koji na njoj žive. Tragovi rane grčke plovidbe i trgovine Jadranom mogu se sresti diljem čitave obale. Ono što ih je posebno zanimalo bio je jantar, pa su i kvarnerske otoke nazivali "jantarskim", premda se danas uglavnom predpostavlja da je jantar dolazio do njih kopnenim trgovačkim putovima, a na cresko-lošinjskom području su se dalje prodavali. Poimenično navođenje luka u Podvelebitskom kanalu koje navodi Pseudoskilak, svjedoči da su grčki trgovački brodovi zalazili i u taj pomalo zabačeni i po opasnoj buri i Grcima poznati dio Jadrana.

No nisu samo Grci bili pomorci na Jadranu. Naprotiv, pravo na jadransku trgovinu i kolonizaciju pojedinih mjesta i otoka na njegovom južnome dijelu izborili su tek nakon dugotrajnih i teških borbi s Liburnima, koji su prije uspona Grka bili najjača pomorska sila ovoga dijela Sredozemlja, uspostavljajući svoju pomorsku vlast - thalassokrateiu - sve do otoka Krfa. U borbama s Grcima sudjelovali su i brodovi iz Zadra kojeg su stanovnici spomenuti kao Iadasini, a kasnije su pomorska i brodograditeljsku vještinu Liburna iskoristili Rimljani, čija je glavna lađa bila upravo "liburna", nazvana po svojim tvorcima. Manje je poznato da su Liburni prvi na svijetu rabili i brodove lopatare za plovidbu po bonacama, samo što kotače s lopaticama nije, naravno, pokretala para, nego volovi koji su vrtjeli osovinu na gornjoj palubi.

Havarija kod Pakoštana

S učvršćenjem rimske vlasti u ovim krajevima, posebice u mirnim razdobljima poznatima i kao "pax romana", trgovina i pomorski promet cvjetali su, a nalazi podmorske arheologije iz istraženih luka, posebice iz one u Zatonu kojom su se služili stanovnici antičke Aenone, svjedoče o bagatim trgovačkim vezama s čitavim Sredozemljem. Premda nalazi iz Zatona ne predstavalju "blago" onako kako ga shvaćaju bahamski turistički djelatnici, oni su u svakom slučaju dragocjen materijal i pravo blago za arheologiju, a imaju i sve veću upravnu vrijednost i u turističkoj privredi.

U tijeku je obrada predmeta pronađenih na brodu koji se potopio kod otočića Veli Školj, pokraj Pakoštana. Riječ je o brodu iz razdoblja kasne antike, IV. ili V. stoljeća, dužine dvadeset metara. Ostatke broda je 2004. pronašao Marko Meštrov, a intenzivo je istražavan tijekom 2007. i 2008. godine, pri čemu je ostvarena suradnja Sveučilišta u Zadru, Hrvatskog restauratorskog zavoda i Centra Camille Jullian iz Aix en Provincea. Ni ovdje nije pronađeno "blago", ali je zato ostvaren program značajne edukacije hrvatskih stručnjaka za podvodnu arheologiju u suradnji s ovim renoviranom francuskom institucijom.

No postojanje vrijednih tovara u potopljenim brodovima na Jadranu ipak nije sasvim isključeno. U tijeku je, naime, još jedan projekt kojeg pod pokroviteljstvom UNESCO-a, zajednički ostvaruju Sveučilišta u Zadru i Mletcima. Voditelji projekta su profesori Zdenko Brusić i Sauro Gelichi, a provedba je izravno povezana s primjenom Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine koju je donio UNESCO i koja je stupila na snagu prošlog mjeseca.

Istraživanje potonulog kasnoantičkog broda kod Velog Školja ispred Pakoštana

U žarištu ovoga projekta su četiri poznata brodoloma, od kojih se jedan dogodio na biogradskom, a ostali na dubrovačkom području. Havarije su doživjeli brodovi tijekom šesnaestog i sedamnaestog stoljeća. Brod koji je potonuo kod Gnalića bio je dosad već istraživan i iz njega su izvađeni topovi, sidra te dio tereta koji je prevozio, kao što je muransko staklo, tkanina i svećnjaci od mjedi. No velik dio toga je još ostao na morskome dnu i strahuje se da bi moglo biti plijen pljačkašima, čiju aktivnost upravo spomenuta Konvencija želi ograničiti ili spriječiti.

Tajna "Szent Istvana"

Slična je situacija i s brodovima potonulim u uvali Sudurad na Šipanu i kod otoka Kološepa. Riječ je o havarijanim olupinama koje su djelomice proučene te je i s njih spašen dio površinske opreme i nešto manje tereta, no većina je još na dnu, gdje može postati lak plijen lovaca na blago, a kojih ne manjka ni u našim vodama. Intenzivne istraživačke kampanje koje su počele prošle, a nastaviti će se i tijekom ove godine, trebale bi pružiti kvalitetima odgovarajuću zaštitu te obaviti istraživanja, budući da je i iz tog pomorskoga razdoblja pred znanstvenicima još sijaset nerješenih pitanja.

No, brodolomi na Jadranu događali su se i u dvadesetom stoljeću, a posebice tijekom dvaju svjetskih ratova koji su harali i ovim područjem. Jedno od najčuvenijih potonuća veznao je upravo za Prvi svjetski rat, a dogodilo se u lipnju 1918. godine u blizini Premude. Tu su talijanski torpedni čamci s dva pogotka teško oštetili bojni brod "Szent Istvan", ponos austrougarske flote. Brod nije odmah potonuo jer ga je pokušala tegliti krstarica "Tegethoff" no zbog prilične zbrke u zapovijedanju, nikad dokaznom pojavljivanju podmornice i pomalo čudnim naredbama kapetana Seitza, brod je na kraju potonuo, pri čemu je poginulo 89 mornara. Mnogi pomorski stručnjaci vjeruju da su ti životi izgubljeni uzaludno i zbog lošeg zapovjedanja, budući da Seitz do kraja nije izdao naredbu o napuštanju broda, a sam ga je napustio i preživio.

Potonuće "Szent Istvana" kod Premude posljednjih mjeseci Prvoga svjetskoga rata

O razlozima takvog ponašanja su se, naravno, omdah isplele različite priče i legende od kojih je najpoznatija ona da je brod prevozio zlatne poluge.. O tome nema potvrdnih dokumenata, tako da ta priča spada samo u sferu nagađanja. No, lovcima na blago često je dovoljno i manje od toga da stupe u akciju. Bilo kako bilo, od prošlog mjeseca podmorske olupine s blagom ili bez, pod zaštitom su UNESCA.

Sjećanje

U povodu rođendana Matka Peića – 10. veljače

Od skitnje do ljubavi i natrag

Matko Peić (1923. - 1999.) jedan od najplodnijih hrvatskih pisaca eseja, prikaza, studija, kritika, monografija, putopisa, znanstvenih radova iz likovne i književne baštine, pedagog, slikar, njega nije zanimala samo hladna analitička stvarnost nekog djela ili slike, nego „osjetilni srh crte i putena mekoća gustog tla". U povodu rođendana Matka Peića, 10. veljače, valja se prisjetiti toga velikoga književnika, putopisca, svestranoga umjetnika i velikoga čovjeka.

Matko Peić rođen je 10. veljače 1923. u Požegi, u Kanžilićevoj ulici, kod Grabrika, u susjedstvu rodne kuće pjesnika "Floretinskih elegija" Franje Cirakija, kao sin Matije Peića, fijakerskog poduzetnika, i Eve rod. Jogun. Učio je francuski kod Marice Metzger, a istodobno polazi dječje zabavište, u jesen 1929 . upisuje se u Dječačku narodnu pučku školu "Petar Zrinski", 1933. postaje učenik požeške Gimnazije, a 1942. godine u časopisu mladih književnika 'Plava revija' objelodanjuje svoj prvi putopis "Put u Firencu". Završava studij na likovnoj akademiji i odmah upisuje studiji povijesti umjetnosti i kulture na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Istodobno je zaposlen kao bibliotekar u knjižnici tadašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Godine 1955. u Parizu, kao stipendist francuske vlade, studira na Sorboni, a zatim u londonskom British Museumu. Počinje duga sezona njegovih putovanja, koja će trajati tri desetljeća, sve do sredine osamdesetih godina, a za to vrijeme proputovat će cijelom Europom (od Italije, Španjolske i Austrije do Rusije i skandinavskih zemalja), Azijom (od Izraela, preko Indije i Japana do Filipina), a boravit će i u Africi i (Egipat).

Godine 1958. postaje redoviti profesor Akademije likovnih umjetnosti, i dalje putuje, drži predavanja na znanstvenim skupovima i javnim tribinama, suraduje u dnevnom tisku književnim i kulturnim-povijesnim prilozima, a ima i stalne likovno-kritičke priloge u emisijama TV-kalendara. Objavio monografiju Nikole Mašića, Vanje Radauša, knjigu putopisa Skitnje i knjigu studija i eseja "Francuski slikari XVIII. stoljeća", "Hrvatski slikari i kipari", "Slavonija, Srijem", a u Zagrebu knjigu "Jesen u Poljskoj". Tu je i knjigu putopisa "Crno zlato", a u biblioteci „Pet stoljeća hrvatske književnosti" izašla je knjiga njegovih izabranih djela u redakciji Vlatka Pavletića. Godine 1984. nastala je knjiga "Ljubav na putu", objavio je monografiju o Josipu Račiću, a 1986. objavljena je knjiga "Portreti hrvatskih umjetnika XIX. I XX. stoljeća", te knjiga eseja "Europski umjetnici", objavljena je monografija Vlatka Pavletića "Muški život", hermeneutička čitanje Matka Peića.

Posljednju knjigu objavio je 1995. – knjigu putopisa, eseja i zapisa Požega. U Požegi dodjeljena mu je prva nagrada „Miroslav Kraljević" za novinarsku publicističku i grafičku djelatnost. 1984. primio Goranovu nagradu za knjigu Europske skitnje. 1991. postao redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. 1994. Zagrebačko sveučilište dodijelilo mu je počasni naslov profesor–emeritus. 1999. godine nakratko u ljeti boravio na otoku Pašmanu, a njegovo zadnje putovanje bio je izlet na Bjelolasicu, gdje je nesretnim padom slomio nogu u kuku, pa je hitno prevezen u zagrebačku Bolnicu sestara milosrdnica (Vinogradska ul.) operiran, nakon nove nezgode u bolnici pao u komu i umro 30. listopada, u subotu, u ranim jutarnjim satima.

Matko Peić

Evo za kraj rijetko poznate zanimljivosti: iza Matka Peića ostala je velika ostavština, koja još nije viđena u široj javnosti. Svega dvoje ljudi vidjelo je njegov slikarski opus npr… A bio je on sve ovo što smo napisali, ali i više od toga: jedna posebna osobnost, čovjek velike naobrazbe i raznovrsnih talenata. Ako parafraziramo njegove riječi i naslove djela, kad ga se sjećamo idemo od skitnje do ljubavi i natrag. Sve na putu…

Pripremila: Nives Gajdobranski

MOJA MLADOST

Rastao sam
U dane
Kad su cvijeće
U Hrvatskoj
Prodavali
Samo za grobove

Peićeva pjesma iz "Pet stoljeća hrvatske književnosti"

KNJIŽEVNA KRITIKA

Fabijan Lovrić: "Govor cvijeća", poema o Slavi Raškaj, Nakladnik 'Verlag - Lijepa naša - 2004.' (Jedanaest pjevanja u obliku slova imena slikarice Slave Raškaj)

Pogled srca

Kako u korito dana i noći, prednje i zadnje strane knjige, ukrotiti bujicu boli što razdire sjećanjem, arkadijske slike, hrvatske moderne, slikarice tamnoga sjaja, vidika, rijeka, kupa, ruševina, znakovima volje, ovoga krhkoga ranjivoga stvorenja, nemoćnoga da progovori riječju, govoreć crtežom, umačući kist u srce, razgovarajući očima s prirodom... Bilje, cvijeće, mahovina, bršljan – ispred ljudi, ispred života uopće... Kako nas samo podsjeća na Andrićevu Asku, boreći se darom Božjim u sebi. Ostajemo zbunjeni u nemoći čitanja Božjega nauma. I nema crnila kod baštinice boli, osunčana iznutra, kroz svoje slike dotiče i nas svjetlošću.

Lovričeve riječi, finim isijavanjem autentičnih osjećaja, jednako slikaju. Hvataju joj sa usana naslućene riječi, što se iščuo reči, rasute se skupljaju u slova imena, urezuje se ime u nas kao oštrica noža u koru drveta. Ukoričeni plamen duše pjesnika Lovrića kroti riječi oblikovanjem pjesme, znalački i sigurno. Suosjećajem ovječnilim na putu iz Ozlja do Knina, krenu poema u svoje objelodanjenje, gdje boraveći, ogleda se pjesnik u ogledalu Slavine duše, i ne mogše izustiti ni riječi, jer pjesma se ne piše, pjesma se jednostavno dogodi, pjesnik je samo svratište riječi.

Hodje ovo jednog očuđenog pjesnika, kao da ga vodi sama Slava, od slova do slova, pokretom svakim ispisujući po jednu sliku. Na ponos mu taj put sa Slavom, kojom osvjedočuje širinu svoje duše, podcrtavjući snažnost svoga prepoznatljivoga opusa, temom i dosegom. Koliko je u ovoj poemi gejzirskih iskoka. Kroz krhke minijature prolamaju se slova, sloveći Slavu Raškaj. Koja je boja govora, boja stiha, čutnja je bogata mislima ... svjetluca kroz eone tmine nit izmještana puta slikarice i pjesnika, ruže i slavuja, putnici kroz vrijeme u poemi skupljaju osmjehe i suze, sunca zrake i tmine, odvajajući nam jedno drugo u mučnoj šutnji prostora poje, Lovrić sjenu u duši učinjenog djela, titrajem javke, da nam se ne javi sramota zaborava...

Probojima iz tmine u rukohvat suncu, dežurne čudnice, prodavače magle, ostavlja bez tinte, u prividima i sjenama. Razbarušeno zapostavljajući formu, gradi Lovrić poetiku nad isječcima, kao da slaže mozaik od raznobojnih oblutaka, za sliku od koje se treba u prvi mah izmaći, i pogledati je iz daljega, začuđeni veličinom prostora, vremena, dosaga!

Fabijan Lovrić (na slici lijevo) na jednom od svojih književnih predstavljanja

Lovrić je iznenadio rijetke na književnome putu, nas koji baštinimo grad Knin, s njime, već odavno radujući zdravi...

Slava ti za Slavu, Fabijane Lovriću...

Nikola ŠIMIĆ TONIN